

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

v publikaci „Československá statistika“ z roku 1928 byl velmi výstižně a krásně formulován důležitý a ušlechtilý cíl státní statistiky. „Účelem statistické služby je podávati obraz o stavu a vývoji poměrů v celém státě, jejichž konečným cílem jest dosažení hospodářského blahobytu, mravnosti, zdatnosti a zdraví všeho obyvatelstva. Tyto snahy nemohou však býti řízeny náhodou nebo tradicionalismem a pouhým instinktem, nýbrž uvědoměle podle plánu přesně a soustavně, tedy vědecky. To však předpokládá právě znalost všech skutečností a poměrů ve státě“¹⁾. Právě jeden z nejucelenějších přehledů poměrů ekonomických, sociálních, demografických i environmentálních podává základní svodná a reprezentativní statistická publikace české statistické služby, kterou je Statistická ročenka České republiky.

Statistické ročenky Československé republiky vycházely pravidelně nepřerušovaně od roku 1957, tedy po dobu třiceti šesti let. Předcházely jim však podobné publikace: německý Handbuch (z roku 1913), Statistická příručka (v letech 1920, 1925, 1928 a 1932) a Statistické ročenky (v letech 1934–1938, 1941–1944 a 1948). První statistická ročenka samostatné České republiky byla vydána v roce 1993. Za dobu své dlouholeté existence prošla publikace řadou obsahových změn, stejně tak několikrát změnila svou typografickou úpravu i vnitřní uspořádání sledovaných dat. Mimo svou tradiční knižní podobu je již po několik let vydávána současně i na CD nosiči. Elektronickou verzi Statistické ročenky České republiky 2011 naleznete na webových stránkách Českého statistického úřadu: www.czso.cz, uživatelům je k dispozici již v okamžiku vydání tištěné publikace a nikoliv s odstupem několika měsíců, jak tomu bylo dříve.

Národohospodáři, politici a podnikatelé najdou v publikaci podrobné tabulky týkající se národních účtů, údaje o měně a platební bilanci a další data a indexy, které jim pomohou vyhodnotit pozici jejich rezortu či podniku. Nejen ekonomy, ale i politiky a sociology pak mohou zajímat teritoriálně členěné údaje o příjmech, výdajích a spotřebě domácností. Zájemci zde naleznou informace o jednotlivých odvětvích národního hospodářství počínaje zemědělstvím a konče službami. Zajímavá data poskytnou i kapitoly zaměřené na stále diskutované otázky zdravotnictví. Sportovní fanoušky jistě zaujmou retrospektivní údaje o výsledcích našich sportovců. V době, kdy se stále více diskutuje o národní a evropské identitě, není jistě nezajímavé postavení České republiky v rámci Evropské unie nebo srovnání s dalšími státy světa. Pedagogům, studentům a ostatním představitelům široké veřejnosti poskytne ročenka empirické údaje k ilustraci a pochopení mechanismů různých stránek života naší společnosti.

Především stále uživatele publikace musím upozornit na významnější změny v ročence oproti předcházejícímu vydání. Zcela jistě bude oceněno přidání několika nových tabulek přinášejících data v ročence dosud neuváděná.

V první kapitole Vybrané ukazatele národního hospodářství jsou letos poprvé zařazeny dlouhodobé časové řady týkající se vědy a výzkumu. Kapitola 3. Životní prostředí opět po pěti letech zveřejní podrobná data o vodních dílech. V kapitole 5. Národní účty budou již uvedeny výsledky revize časové řady 1995–2008 a let 2009 a 2010, která byla publikována na konci září 2011. Do kapitoly 13. Zemědělství jsou přidány tři nové tabulky, vycházející z výsledků Šetření o vinicích 2009.

Kapitola 19. s původním názvem Doprava se nově nazývá Doprava, informační a komunikační činnosti, přičemž jsou do ní přesunuty odpovídající tabulky. Kapitola 21. Informační a komunikační technologie nově uvádí v příslušné tabulce průměrné mzdy IT odborníků. Nově zde naleznete souhrnnou tabulku „Zahraniční obchod s ICT zbožím a službami“ a tři nové tabulky sledující využívání informačních technologií obecními úřady v roce 2009.

Změny přináší i kapitola 23. Vzdělávání. Zde uživatelé naleznou dvě nové tabulky s daty o počtech žáků a učitelů mateřských a základních škol podle zřizovatele a státního občanství. Nově jsou zařazeny také údaje o žácích středních škol podle státního občanství. V kapitole 26. v části Sport jsou v předmětných tabulkách aktualizovány druhy sportů, ve kterých čeští sportovci získali na mistrovstvích světa a na mistrovstvích Evropy v minulých třech letech medaile.

Kapitola 27. Soudnictví, kriminalita, nehody uvádí vybrané trestné činy za rok 2010 již podle nového trestního zákoníku platného od 1. 1. 2010. Vypuštěné tabulky z kapitoly 28. Mezinárodní srovnání jsou nahrazeny novými, z nichž mohou připomenout např. „Vládní dluh“, „Míra inflace“, „Míra nezaměstnanosti“ a „Výdaje na péči o seniory“. Do poslední kapitoly 30. Volby jsou zařazena data o výsledcích posledních voleb v roce 2010 do zastupitelstev obcí a do Senátu Parlamentu České republiky.

Na závěr mi dovoluňte poděkovat všem členům Redakční rady Statistické ročenky České republiky, zaměstnancům Českého statistického úřadu i externím spolupracovníkům, kteří přispěli k přípravě a zpracování tohoto vydání. Věřím, že i letošní publikace splní Vaše očekávání a bude pro vás důležitým zdrojem informací, stane se Vám oporou při rozhodování a inspirací pro další plány.

Iva Ritschelová
předsedkyně Českého statistického úřadu

¹⁾ Statistika od historie po současnost. Praha: Český statistický úřad, 2006.